

Analýza konvergenencie slovenskej ekonomiky

Bratislava

13.12.2019

Aktuálny vývoj reálnej konvergencie

- V hlavných ukazovateľoch reálnej ekonomiky a na trhu práce sa udržiava mierna konvergencia Slovenska k EÚ aj sigma konvergencia v EÚ

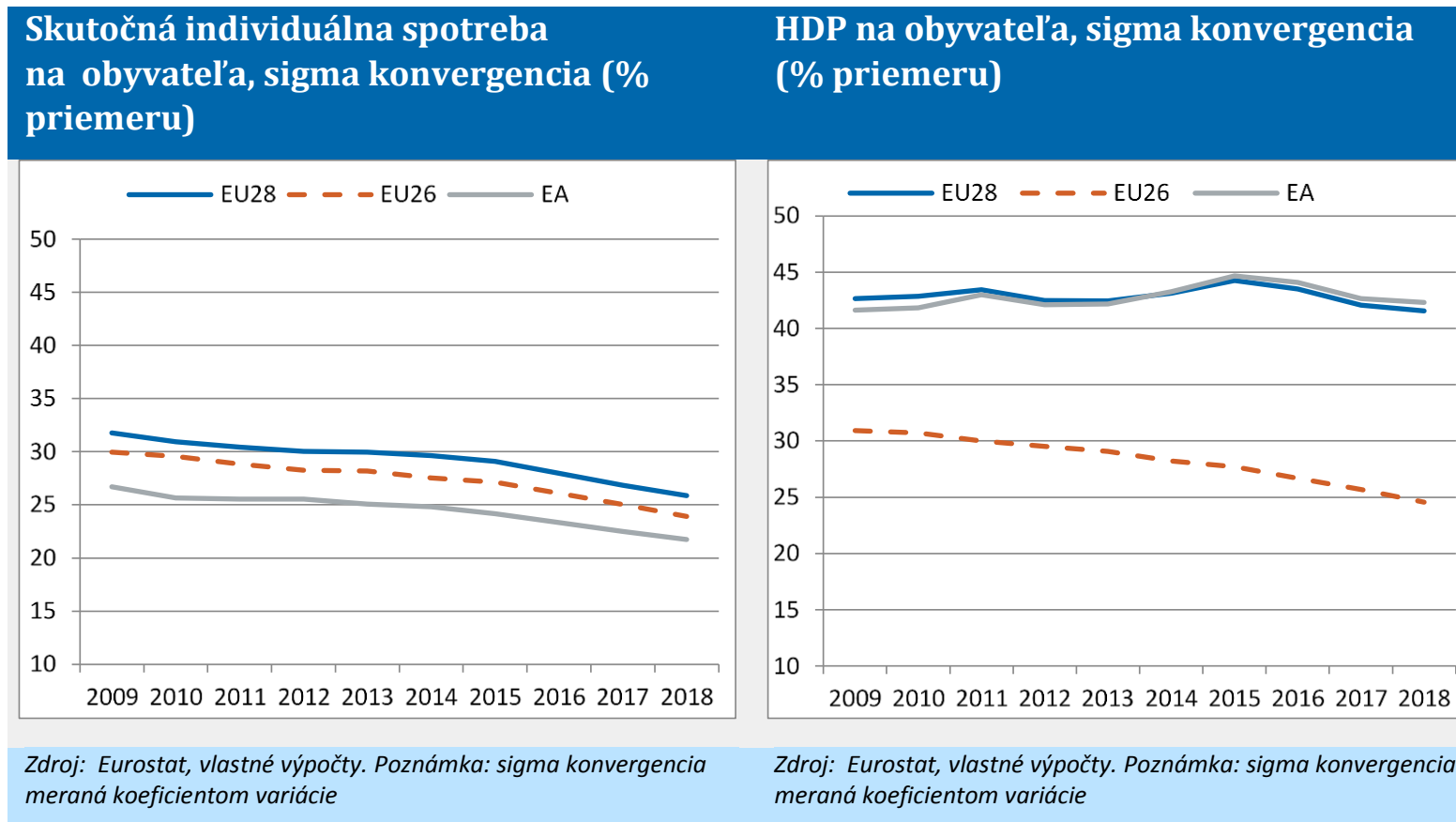
	SK	Zmena SK	Priemer EÚ	Zmena EÚ	Sigma konvergencia	
					EÚ	EÚ bez UK
HDP na obyvateľa v PKS (% EÚ 28)	78,0	1,7	100	0,6	41,3 →←	42,1 →←
Relatívna cenová hladina (% EÚ 28)	70,2	0,4	100	0,2	24,8 →←	24,8 →←
Relatívna produktivita (% EÚ 28)	81,3	1,0	100	0,6	23,8* →←	30,9 →←
Reálny HDP (rast v %)	4,1	0,9	2,0	-0,5	1,7 →←	1,7 →←
Produktivita práce (rast v %)	2,1	0,3	0,8	0,1	1,5 ↔	1,4 ↔
Kompenzácie na zamestnanca (rast v %)	5,4	0,3	2,3	1,3	4,0 ↔	4,0 ↔
Jednotkové náklady práce (rast v %)	3,3	-1,0	1,8	1,7	2,7 →←	2,7 →←
Miera nezamestnanosti (%)	6,5	-1,6	6,8	-0,8	3,6 →←	3,7 →←
Obchodná bilancia tovarov (% HDP)	0,9	-1,0	5,0	-0,4	9,2 ↔	9,3 ↔
Bežný účet PB (% HDP)	-1,1	-0,9	1,8	-0,2	4,5 ↔	4,4 ↔

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Poznámka: Zelená farba znamená medziročné zlepšenie, červená zhoršenie sigma konvergenzie v rámci EÚ. Nevážená medziročná zmena EÚ pre HDP na obyvateľa, relatívnu cenovú hladinu a relatívnu produktivitu (v p. b.), obchodnú bilanciu a bežný účet platobnej bilancie. Sigma konvergencia je meraná štandardnou odchýlkou jednotlivých indikátorov v krajinách EÚ. EÚ bez UK – EÚ 28 bez Spojeného kráľovstva. * EU28 bez IE,UK

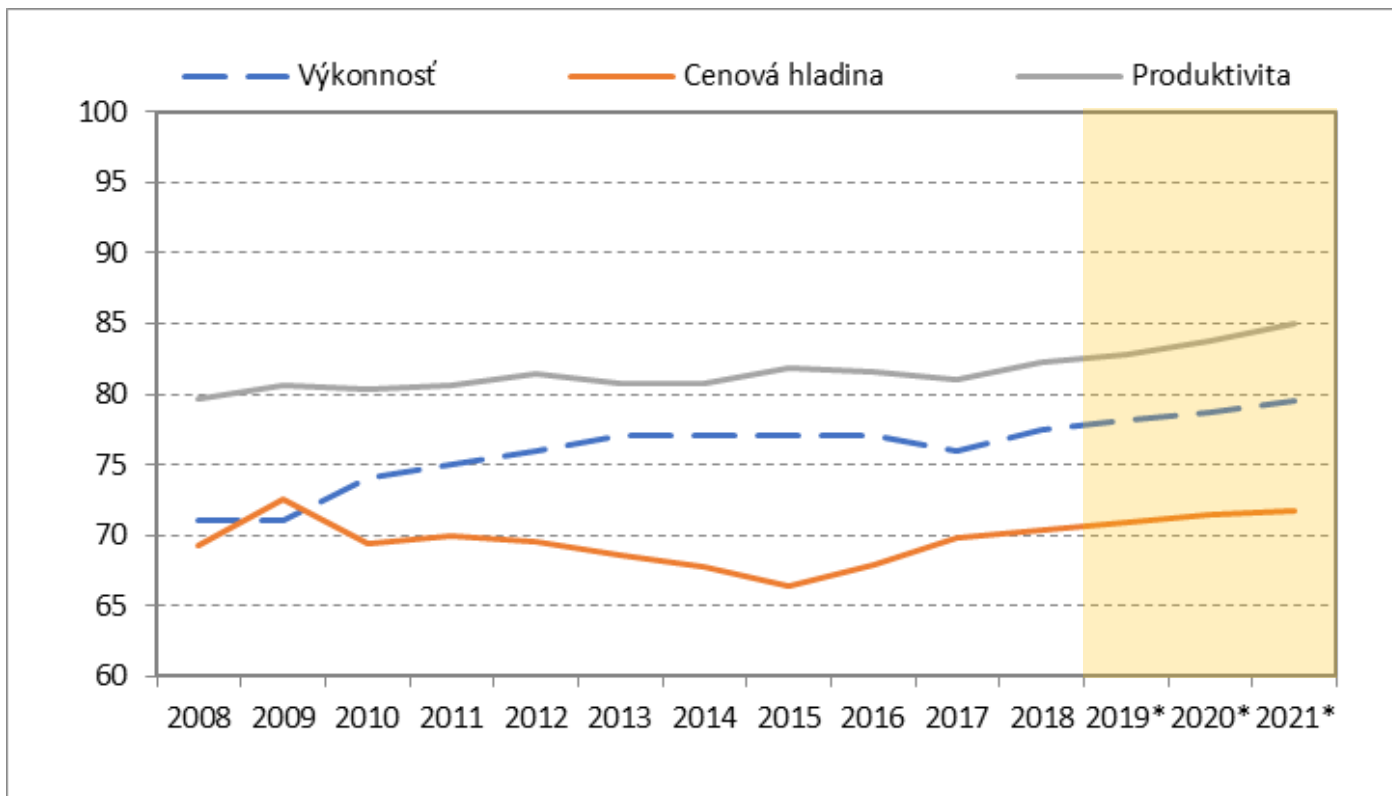
Sigma konvergencia v EÚ

- V dlhodobejšom horizonte sa dosahuje konvergencia viac v skupine EU26 ako v EU28, alternatívne ukazovatele vykazujú vyššiu mieru dosiahnutej konvergencie ako HDP

Výhľad vývoja konvergencie SR voči EÚ28

- Do roku 2021 by mal existovať kladný diferenciál reálneho rastu SR voči EÚ28, ako aj diferenciál v raste spotrebiteľských cien a v raste produktivity práce voči EÚ28

Kvalita podnikateľského prostredia

- Relatívna pozícia SK v rebríčkoch konkurencieschopnosti a kvality podnikateľského prostredia sa naďalej zhoršuje

Postavenie krajín V4 v rebríčkoch konkurencieschopnosti

Krajina	Doing Business				Global Competitiveness Report				World Competitiveness Yearbook			
	2019	Zmena (18/19)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2019	Zmena (18/19)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2019	Zmena (18/19)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4
Slovensko	42.	-3	18.	3.	42.	-1	22.	3.	53.	+2	25.	4.
Česko	35.	-5	15.	2.	32.	-3	15.	1.	33.	-4	13.	1.
Maďarsko	53.	-5	22.	4.	47.	+1	24.	4.	47.	0	22.	3.
Poľsko	33.	-6	13.	1.	37.	0	18.	2.	38.	-4	17.	2.
Počet krajín	190		28		141		28		63		27	

Zdroj: WB, WEF, IMD.

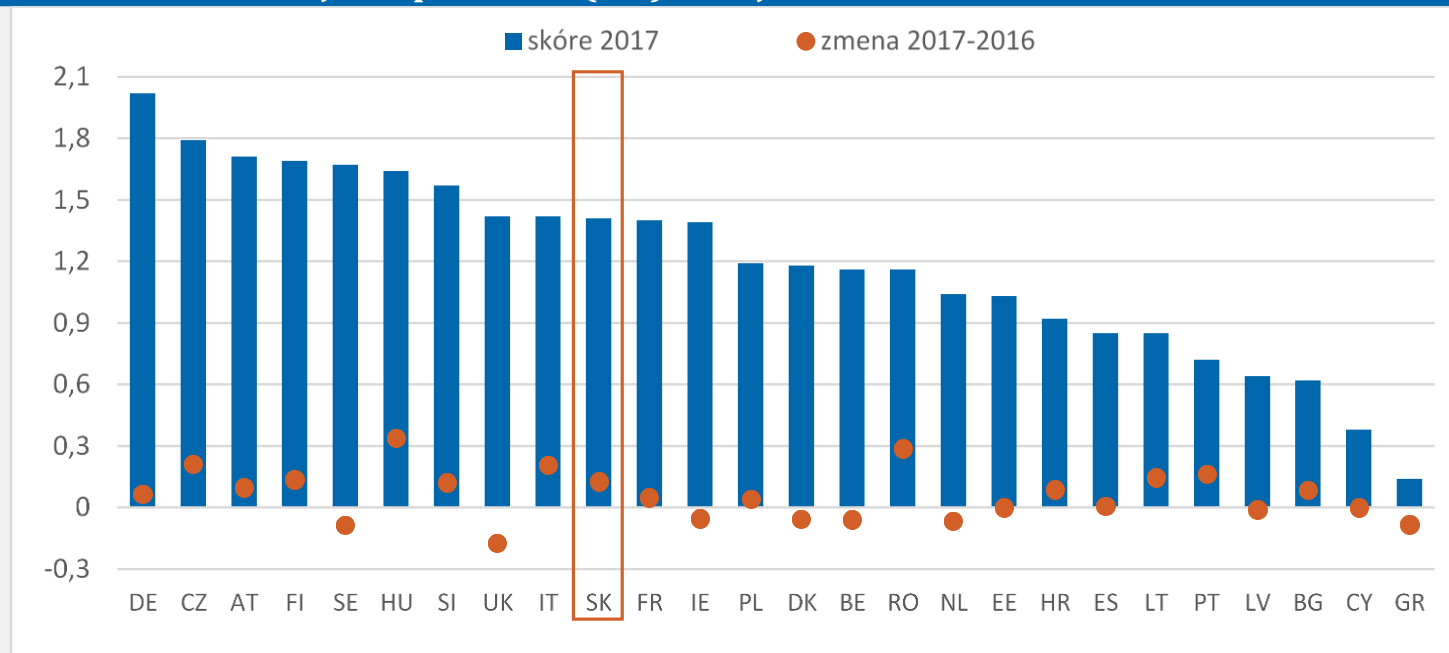
Poznámka: Zelenou farbou je znázornené medziročné zlepšenie a červenou farbou medziročné zhoršenie rankingu zohľadňujúce zmeny metodológie.

- Dlhodobá stabilita verejných financií (dôchodkový systém, efektívnosť výdavkov)
- Vzdelávanie (rozdiely vo vzdelávaní medzi sociálnymi skupinami, vzdelávanie pre budúcnosť)
- Korupcia, súdnictvo, verejná administratíva
- Inovačná schopnosť ekonomiky

Vývozná konkurencieschopnosť

- Vývoz Slovenska je koncentrovaný v odvetviach, kde sú predpoklady pre synergické efekty (*automotive*) ale v budúcnosti aj výzvy.

Index ekonomickej komplexnosti (ECI) v krajinách EÚ

Zdroj: *The Atlas of Economic Complexity*.

Poznámka: údaje za Luxembursko a Maltu nie sú k dispozícii.

Plnenie nominálnych kritérií v eurozóne

- Inflácia na Slovensku bola k máju 2019 pri hornej hranici kritéria
- Výhľad plnenia fiškálnych kritérií vo viacerých ekonomikách pod tlakom

Krajina	Inflácia (%)			Saldo verejného rozpočtu (% HDP)			Dlh verejnej správy (% HDP)			Úroky (%)	Kurz
	Máj 2019	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	Máj 2019	
Rakúsko	2,0	1,8	1,9	0,1	0,3	0,2	73,8	69,7	66,8	0,5	euro
Belgicko	2,4	1,8	1,6	-0,7	-1,3	-1,5	102,0	101,3	100,7	0,7	euro
Cyprus	1,4	0,9	1,1	-4,8	3,0	2,8	102,5	96,4	89,9	2,1	euro
Estónsko	3,2	2,4	2,2	-0,6	-0,3	-0,5	8,4	8,5	8,5	-	euro
Fínsko	1,4	1,4	1,6	-0,7	-0,4	-0,2	58,9	58,3	57,7	0,5	euro
Francúzsko	1,9	1,3	1,4	-2,5	-3,1	-2,2	98,4	99,0	98,9	0,6	euro
Nemecko	1,9	1,5	1,5	1,7	1,0	0,8	60,9	58,4	55,6	0,2	euro
Grécko	0,9	0,8	0,8	1,1	0,5	-0,1	181,1	174,9	168,9	4,0	euro
Írsko	1,0	1,0	1,3	0,0	0,0	0,3	64,8	61,3	55,9	0,8	euro
Taliansko	1,3	0,9	1,1	-2,1	-2,5	-3,5	132,2	133,7	135,2	2,9	euro
Lotyšsko	2,9	2,8	2,4	-1,0	-0,6	-0,6	35,9	34,5	33,5	0,9	euro
Litva	2,3	2,1	2,1	0,7	0,3	0,0	34,2	37,0	36,4	0,3	euro
Luxembursko	2,3	1,8	1,7	2,4	1,4	1,1	21,4	20,7	20,3	0,4	euro
Malta	1,7	1,8	1,9	2,0	1,1	0,9	46,0	42,8	40,2	1,3	euro
Holandsko	2,1	2,5	1,5	1,5	1,4	0,8	52,4	49,1	46,7	0,4	euro
Portugalsko	1,1	1,1	1,6	-0,5	-0,4	-0,1	121,5	119,5	116,6	1,6	euro
Slovensko	2,5	2,4	2,3	-0,7	-0,5	-0,6	48,9	47,3	46,0	0,9	euro
Slovinsko	1,8	1,8	2,1	0,7	0,7	0,9	70,1	65,9	61,7	0,8	euro
Španielsko	1,7	1,1	1,4	-2,5	-2,3	-2,0	97,1	96,3	95,7	1,3	euro
Referenčná hodnota	2,6	2,4	2,6	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	3,8	±15 %

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Poznámka: Zelenou farbu sú vyznačené hodnoty v súlade s plnením daného kritéria.

- Záujem vstúpiť do eurozóny potvrdený Bulharskom a Chorvátskom
- Postoj ostatných krajín rezervovaný

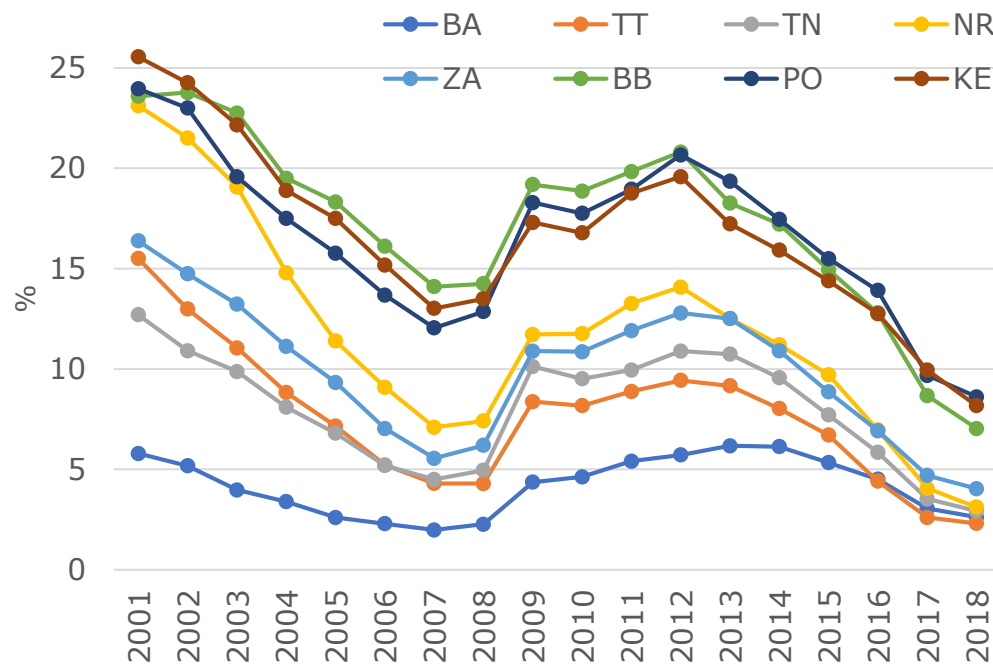
Krajina	Inflácia (%)			Saldo verejného rozpočtu (% HDP)			Dlh verejnej správy (% HDP)			Úroky (%)	Kurz ERM II
	Máj 2019	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	Máj 2019	
Bulharsko	3,0	2,0	1,8	2,0	0,8	1,0	22,6	20,5	18,4	0,7	×
Chorvátsko	1,4	1,0	1,2	0,2	0,1	0,5	74,6	70,9	67,6	2,1	×
Česko	2,2	2,4	2,0	0,9	0,2	-0,2	32,7	31,7	31,1	1,4	×
Dánsko	0,9	1,3	1,5	0,5	0,6	-0,1	34,1	33,0	32,5	2,0	✓
Maďarsko	3,4	3,2	3,2	-2,2	-1,8	-1,6	70,8	69,2	67,7	3,2	×
Poľsko	1,4	1,8	2,5	-0,4	-1,6	-1,4	48,9	48,2	47,4	3,0	×
Rumunsko	4,1	3,6	3,0	-3,0	-3,5	-4,7	35,0	36,0	38,4	4,8	×
Švédsko	2,1	1,5	1,6	0,9	0,4	0,4	38,8	34,4	32,4	0,4	×
Spojené kráľovstvo	2,2	2,0	2,1	-1,5	-1,5	-1,2	86,8	85,1	84,2	1,3	×
Referenčná hodnota	2,6	2,4	2,6	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	3,8	±15 %

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

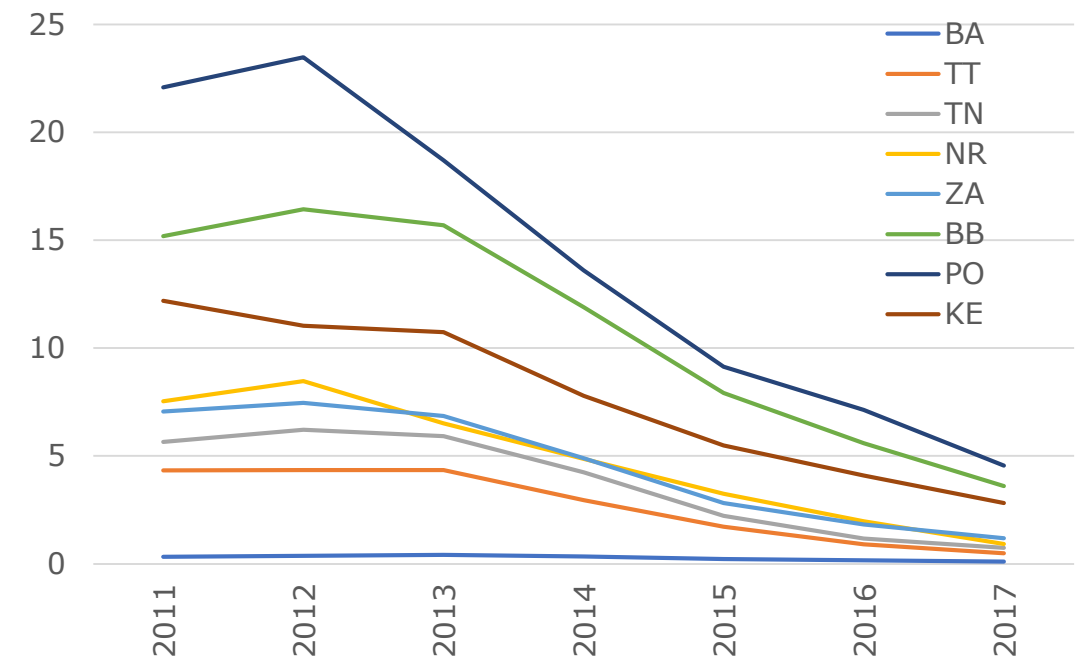
Poznámka: Zelenou farbu sú vyznačené hodnoty v súlade s plnením daného kritéria.

- Regionálne rozdiely sa znížili najmä na trhu práce

Vývoj regionálnej miery nezamestnanosti:

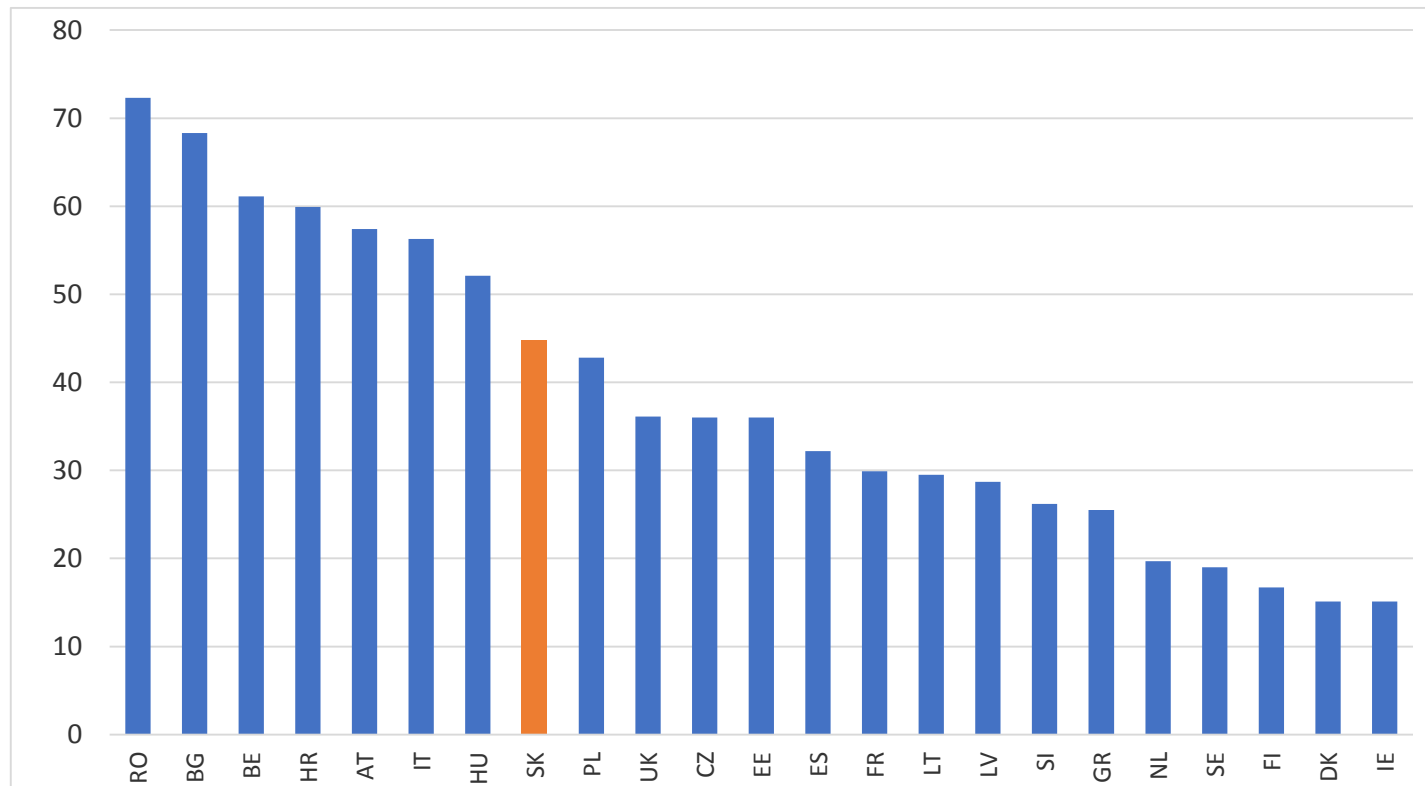

Počet uchádzačov na jedno pracovné miesto:

- V porovnaní s EÚ patrí Slovensko naďalej ku krajinám s pomerne vysokými regionálnymi rozdielmi v nezamestnanosti

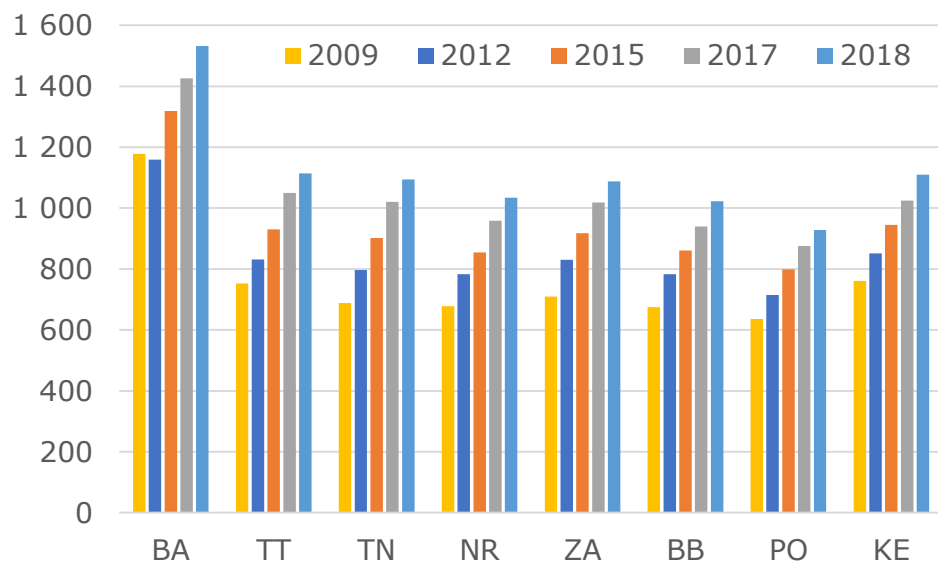
Koeficient variácie nezamestnanosti v rámci regiónov (kraje - NUTS3), 2018:

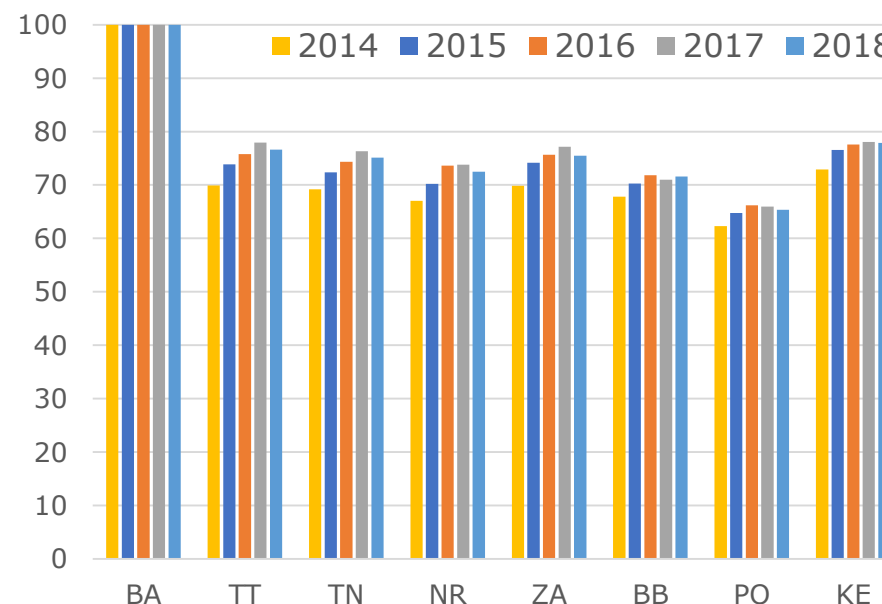
Regionálna konvergencia miezd

- 2018: Nominálne mzdy mimo BA na priemernej úrovni 69% BA
- Po započítaní cenových rozdielov medzi regiónmi: 74% BA
- Výrazne nižšie ceny nehnuteľností mimo BA indikujú ešte väčší pomer celkovej kúpnej sily ostatných krajov k BA

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy v regiónoch, eur

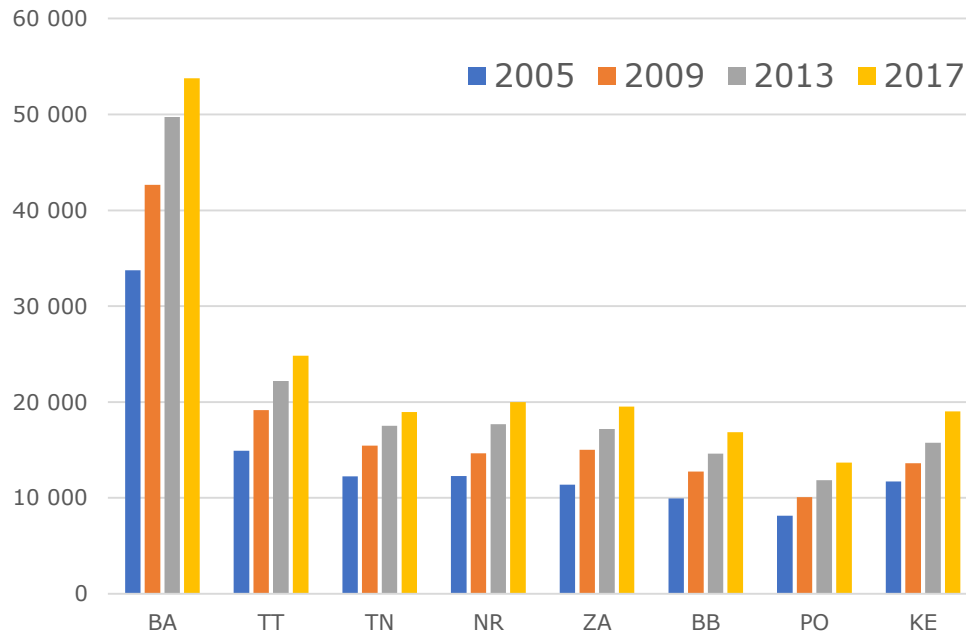
Kúpna sila podľa krajov, BA=100

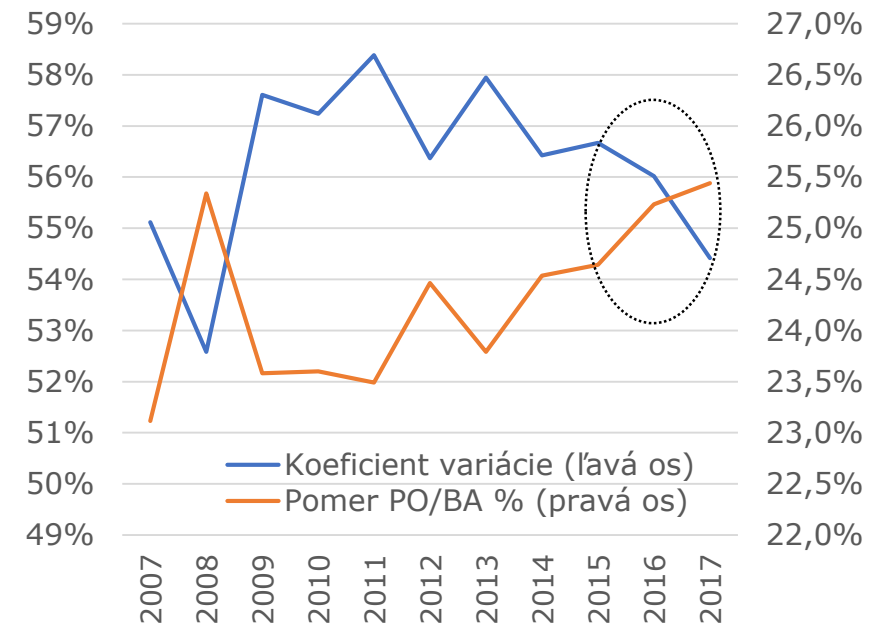
HDP na obyvateľa

- HDP na obyvateľa v Bratislavskom kraji výrazne predbieha zvyšok Slovenska.
- Po započítaní cenových rozdielov medzi regiónmi sú mimobratislavské kraje bližšie k BA len o 2,7p.b.
- V posledných rokoch je možné sledovať nepatrné zmiernenie rozdielov

HDP na obyvateľa podľa krajov, eur

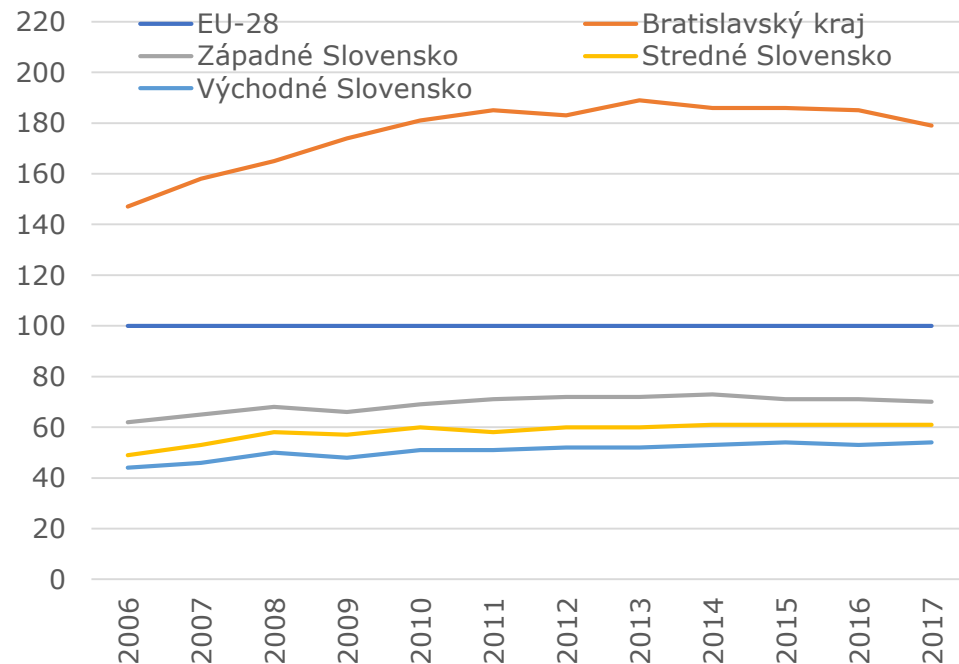
Vývoj regionálnych rozdielov v HDP na obyvateľa

Regionálne rozdiely v Európe

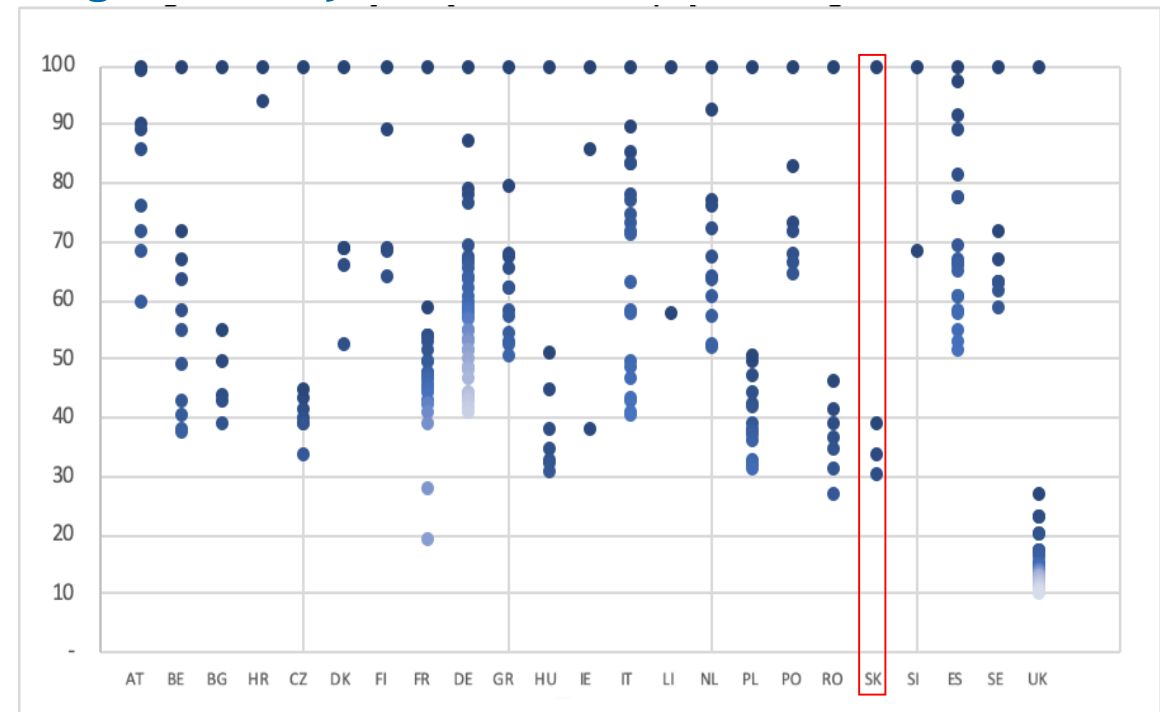
- Bratislavský kraj ako jediný medzi slovenskými regiónmi prevyšuje európsky priemer v HDP na obyvateľa.
- Po UK má Slovensko druhý najväčší rozdiel medzi najrozvinutejším a druhým najrozvinutejším regiónom.

Vývoj relatívneho HDP na obyvateľa SR v PKS podľa NUTS2, EU28 = 100

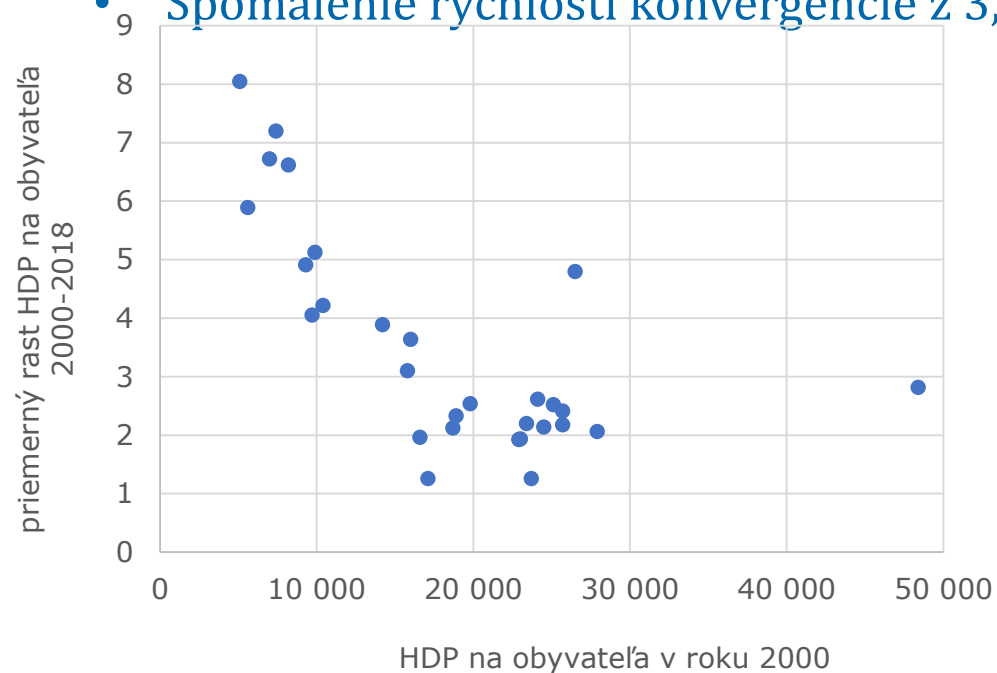
Analýza konvergenie slovenskej ekonomiky

Regionálne rozdiely vo výkonnosti v EÚ (najbohatší región = 100), 2017

Miera konvergenencie ekonomík EÚ

- Krajiny EÚ, ktoré mali v roku 2000 relatívne nízky HDP na obyvateľa, rástli za obdobie 2000-2018 rýchlejšie ako krajiny s vyššou počiatočnou úrovňou HDP na obyvateľa.
- Neoklasický model Solow-Swan:
 - Miera konvergenencie 2000-2018: 3%, polčas konvergenencie 23 rokov
 - Spomalenie rýchlosti konvergenencie z 3,8% pred krízou na 2,6% po kríze

Výpočty polčasov konvergenencie pre krajiny EÚ

	2000-2018	2000-2009	2010-2018
Model 1			
koeficient b	-0,58	-0,38	-0,23
Ročná miera konvergenencie	3,05%	3,80%	2,56%
Polčas konvergenencie	23 rokov	18.5 rokov	27.5 rokov
Model 2			
koeficient b	-0,63	-0,42	-0,23
Ročná miera konvergenencie	3,32%	4,20%	2,56%
Polčas konvergenencie	21 rokov	16.8 rokov	27.5 rokov

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty.

Poznámka: z regresie bolo vylúčené Luxembursko a Írsko.